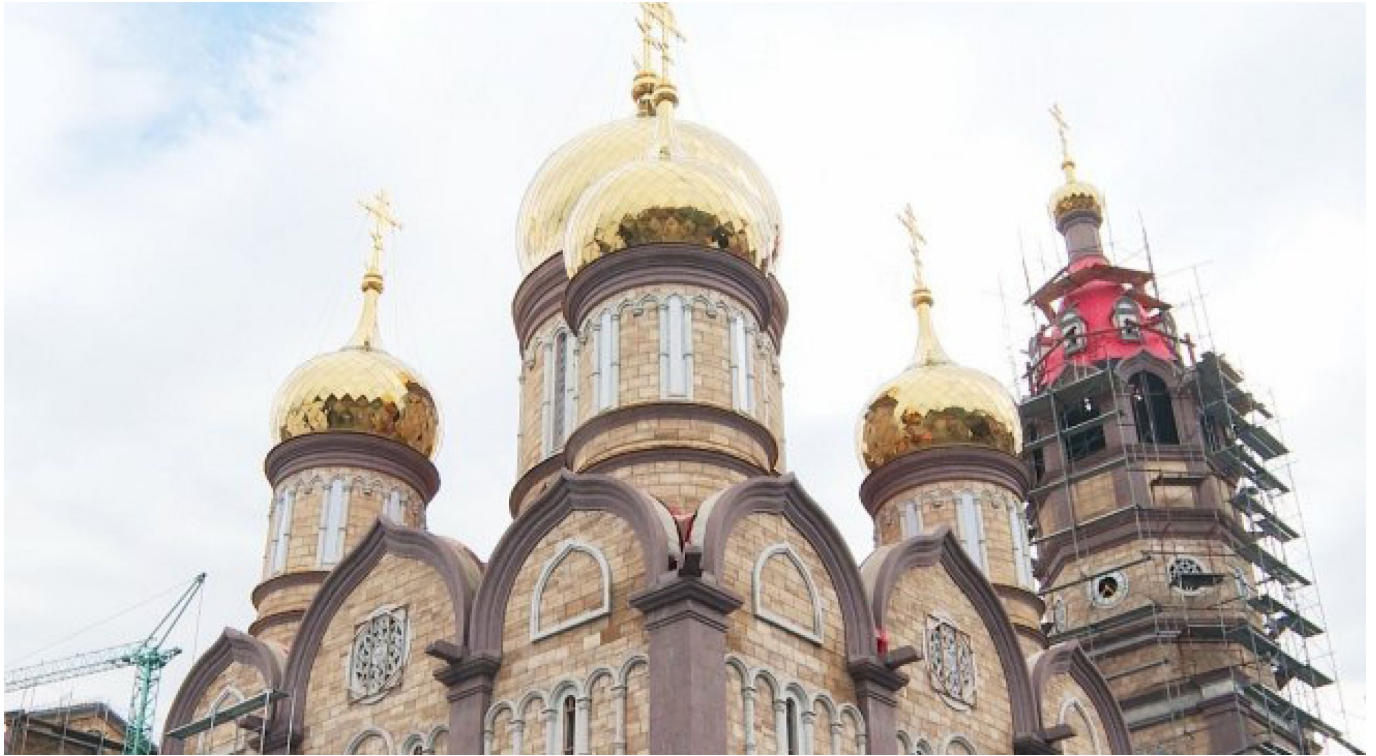

Српско-руски храм у Бања Луци символ заједничког идентитета, историјског памћења и културне повезаности

Српско-руски храм, који се налази у Бања Луци, иако инспирисан традиционалним руским сакралним објектима, није реплика, већ интерпретација архитектонског наслеђа. Карактеришу га елементи попут пет купола и препознатљивих луковичастих завршетака, који јасно асоцирају на руску црквену архитектуру.

Овај храм није само верски објекат, већ и символ заједничког идентитета, историјског памћења и културне повезаности српског и руског народа, рекао је Олег Солдат, професор на Филозофском факултету у Бања Луци. Он је нагласио да последња царска породица Романов, којој је храм у Бања Луци и посвећен, заузима посебно место у историји Русије и колективном памћењу православног света. Њихова владавина, која је трајала више од три века, окончана је трагично – убиством цара Николај Другог и његове породице, чиме је завршен период руске империјалне монархије. Према мишљењу Солдата, значај Романових превазилази руске границе.

– Поштовање према последњем руском цару посебно је изражено међу Србима, где се чак говори о својеврсном епицентру тог култа. Разлог томе

често се повезује са одлуком Русије да стане у одбрану Србије после догађаја уочи Првог светског рата, што је оставило дубок историјски и емотивни траг. Дуготрајна повезаност српског и руског народа, према појединим тумачењима, сеже до средњег века. Османска владавина над Балканом ослабила је те везе, али је сарадња између два народа настављена кроз дипломатију, културу и религију – додао је др Солдат.

Према објашњењу архитекте Марка Билбије, објекат је замишљен као символ веза између српског и руског народа. Због тога је одабран стил који се најлакше препознаје као руски. Његова изградња у урбаном окружењу изазвала је полемике међу грађанима, посебно због локације између стамбених зграда. Стручњаци наглашавају да то није неуобичајена пракса – верски објекти су кроз историју често били интегрални део градског ткива, било да се налазе на трговима или унутар насеља, каже г. Билбија. Примери из света, попут храма Христа Спаситеља у Москви или савремених православних центара у европским метрополама, показују да архитектура сакралних објеката често представља више од функционалног простора. Она је израз политичког, културног и идентитетског става времена у којем настаје – истиче архитекта.

Како каже, у нашем случају, регулациони план Бања Луке од пре двадесет година предвидео је на том месту трг са храмом. – Данас тај простор, један од највећих у граду, додатно наглашава монументалност објекта, али и отвара питања пропорција и уклапања у околину јер цркве нису неутрални објекти. Оне имају снажну визуелну и симболичку улогу, због чега захтевају пажљиво планирање простора око себе. Управо тај однос између традиције и савременог урбанизма остаје кључна тема расправа – каже г. Билбија.

Саговорници су на крају закључили да се овај храм не посматра само као грађевина, већ као место сусрета историје, културе и идентитета и да је он символ трајних веза и заједничког наслеђа српског и руског народа.

spc.rs